

Socialförvaltningen
Maria Stetina

Socialnämnden 2024-06-11

Uppföljning av handlingsplan för suicidprevention för Danderyds kommun 2021–2026

Ärendet

Socialförvaltningen gör en deltidsuppföljning av *Handlingsplan för suicidprevention för Danderyds kommun 2021–2026* och som redovisas här.

Uppföljningen visar att verksamheterna kommit olika långt med sitt arbete och där det fungerat väl har man ett strukturerat arbetssätt, tydligt ansvar och engagemang från verksamhetsansvarig chef, kontaktperson och medarbetare. Med ett systematiskt arbetssätt möjliggörs tidig upptäckt och minskar lidande för medborgaren.

Åtgärder som genomförts har handlat om ökad kunskap, arbetssätt och rutiner för så väl det förebyggande arbetet som arbetet med personer med psykisk ohälsa och suicidnära personer. Medarbetare känner en ökad trygghet då de ökat sina kunskaper om psykiatriska tillstånd, bemötande och vetskap om vad de kan göra för att stötta personer med psykisk ohälsa och suicidnära personer.

Socialförvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden lägger redovisning av uppföljning av Handlingsplan för suicidprevention för Danderyds kommun 2021–2026 till handlingarna.

Bakgrund

Socialnämnden antog handlingsplan för suicidprevention för Danderyds kommun § 22 2022-03-21. Socialförvaltningen och bildningsförvaltningen samverkade i framtagandet av en gemensam handlingsplan 2021 som gäller för verksamheter i Danderyds kommun som möter personer med psykisk ohälsa och risk för suicid.

Utifrån en nulägeskartläggning och en behovsinventering pekar handlingsplanen ut riktning och prioriterade områden inom respektive verksamhet under 2021 – 2026. Handlingsplanen ska tydliggöra förvaltningarnas ansvar för det suicidpreventiva arbetet och skapa förutsättningar för ett strukturerat och kontinuerligt suicidförebyggande arbete. Syftet är att öka medvetenheten om riskgrupper och bakgrundsfaktorer till suicid, att arbeta förebyggande för att förhindra suicid, bättre kunna uppmärksamma personer som kan befinna sig i riskzon samt att erbjuda rätt stöd vid rätt situation.

Socialförvaltningen
Maria Stetina

Verksamheterna har åtgärdsplaner med ansvar för att prioritera och implementera angivna åtgärdsförslag, med utgångspunkt från handlingsplanen, målgruppens behov och verksamhetens förutsättningar. De åtgärder som föreslås är sådana som ligger inom kommunens ansvarsområde.

Åtgärdsplanerna är verksamheternas egna planeringar som ingår i det årliga mål och planeringsarbetet samt följs upp i verksamhetsberättelsen. Åtgärdsplanerna är levande dokument som ska justeras utifrån arbetets gång. Verksamheterna har en utsedd kontaktperson som förvaltar åtgärdsplanen och deltar i en tvärasektoriella träffar för att inspireras över verksamhetsgränserna.

Socialförvaltningens utredning

Verksamheterna inom socialförvaltningen arbetar självständigt med åtgärdsplaner utifrån förutsättningar och prioriteringar. Åtgärdsplanerna uppdateras kontinuerligt utifrån verksamhetens behov och prioriteringar.

Alla verksamheter har kommit olika långt med sitt arbete och där det fungerat väl har man ett strukturerat arbetssätt för hur åtgärderna genomförs, behov följs upp och uppdateras. Det finns ett tydligt ansvar och engagemang från verksamhetsansvarig chef, kontaktperson och medarbetare. Åtgärder som genomförts har handlat om ökad kunskap, arbetssätt och rutiner. Nedan presenteras några av de åtgärderna.

- Två instruktörer i *Mental Health First Aid* (MHFA) på svenska Första hjälpen till psykisk hälsa har utbildats för att kunna hålla utbildningar i Danderyds kommun. Det är ett vetenskapligt utvärderat och internationellt första hjälpen program vid olika psykiska tillstånd. Instruktörsutbildningen hålls av Nationellt centrum för suicidforskning och prevention på Karolinska Institutet. Målet är att rädda liv genom ökade kunskaper om psykiska sjukdomar och självmord. Under 2023 hölls en utbildning på socialförvaltningen inom vuxenavdelningen och den egna regin.
- Flertalet utbildningsserier har genomfört utifrån Psyk-E bas som är en serie kompetensutvecklingsprogram i psykiatri utvecklade av Karolinska Institutet. Utbildningarna består av filmade föreläsningar med tillhörande faktablad och är avsedda att användas i studiecirkel-format i små grupper där gruppens diskussioner och reflektioner kopplar ihop innehållet i föreläsningarna med den egna praktiken. Utbildningarna hålls av en utbildningsledare från den egna arbetsplatsen.

Socialförvaltningen har tillgång till Psyk-e bas som är en grundkurs i psykiska symptom, psyk-e bas suicid som handlar om självmordsrisk för

Socialförvaltningen
Maria Stetina

olika målgrupper samt psyk-e bas arbete som är för chefer att öka kunskapen om stress och utmattning kopplat till arbetsmiljö.

- Förebyggande arbete för att motverka psykisk ohälsa.
- Verksamheterna har säkerställt att det finns handläggarstöd, arbetssätt gällande arbetet med ohälsa, suicidtankar och suicidförsök.
- Under 2024 genomför förvaltningen en kartläggning av behovet av en samordnare för samordnad individuell plan (SIP) där individen, socialtjänsten och hälso- och sjukvården upprättar en planering tillsammans för att tydliggöra vem, vad och när insatser ska ges.
- Säkerställt att medarbetare vet vilket stöd som finns att få och vart man kan hänvisa medborgare som behöver annat stöd än vad verksamheten erbjuder. Vissa verksamheter följer med till andra instanser samt följer upp att medborgaren fick den kontakt det var avsett.

Ett önskemål från verksamheterna har varit att suicidhandlingsplanens åtgärder ska ha mer förvaltningsövergripande perspektiv, både gällande rutiner, stödmaterial och utbildningar. I dagsläget träffas kontaktpersonerna en till två gånger per år för att delge varandra erfarenheter.

Effekter

Medarbetare känner en ökad trygghet då de ökat sina kunskaper om psykiatriska tillstånd, bemötande och vetskap om vad de kan göra för att stötta medborgaren. Med ett systematiskt arbetssätt möjliggörs tidig upptäckt och minskar lidande för medborgaren.

Konsekvenser för barn och unga

Handlingsplanen omfattar barn och unga i Danderyds kommun och går i linje med kommunens barn och ungdomsstrategi. Handlingsplanen utgör ett stöd för dem som i sin profession möter barnen som befinner sig i riskzonen för psykisk ohälsa och risk för suicid. Kompetenshöjande insatser som bidrar till kunskap inom området, rutiner och arbetssätt förbättrar förvaltningens möjlighet att snabbare uppmärksamma de barn och unga som är i behov av förebyggande och stödjande insatser.

Ekonomiska konsekvenser

Psykisk ohälsa och suicidnära personer kan medföra höga samhällskostnader varav en strategisk planering kring hur man kan arbeta förebyggande och tidigt erbjuda stöd är gynnsamt både ur hälso- och

Socialförvaltningen
Maria Stetina

samhällsekonomiskt perspektiv. Kostnader för åtgärder bekostas delvis av stimulansmedel för psykisk hälsa samt att respektive verksamhet prioriterar och bedriver utveckling utifrån befintlig budget.

Britt-Marie Ekström
socialdirektör

Handlingar i ärendet

1. Tjänsteutlåtande, Uppföljning av handlingsplan för suicidprevention för Danderyds kommun 2021–2026
2. SN 2022-03-21 § 22 Handlingsplan för suicidprevention och minskad psykisk ohälsa i Danderyds kommun
3. Original Handlingsplan suicidprevention 2021